

VPLIV ORTOZ ZA STOPALO NA PRITISKE IN BOLEČINO V STOPALIH TER HOJO BOLNIKOV Z REVMATOIDNIM ARTRITISOM *INFLUENCE OF FOOT ORTHOSES ON PLANTAR PRESSURES, FOOT PAIN AND WALKING ABILITY OF RHEUMATOID ARTHRITIS PATIENTS*

asist. dr. Primož Novak, dr. med. *, prof. dr. Helena Burger, dr. med. *, prof. dr. Matija Tomšič, dr. med. **, doc. dr. Gaj Vidmar, univ. dipl. psih. *

* Univerzitetni rehabilitacijski inštitut Republike Slovenije – Soča, Ljubljana

** Klinični oddelek za revmatologijo, Univerzitetni klinični center Ljubljana

Ključne besede:

revmatoidni artritis, bolečina v stopalih, ortoze za stopalo, meritev stopalnih pritiskov, šestminutni preizkus hoje

Key words:

rheumatoid arthritis, foot pain, foot orthoses, insoles, plantar pressure measurement, 6-minute walking test

Uvod:

Namen naloge je bil primerjati vpliv različnih tipov ortoz za stopalo na razporeditev pritiskov, bolečino v sprednjem delu stopala in sposobnost hoje pri bolnikih z revmatoidnim artritisom (RA) (1, 2).

Metode:

Šestdeset bolnikov z RA smo naključno razdelili v 3 skupine. Preiskovanci v prvi skupini so prejeli placebo ortoze ($n=20$), v drugi ortoze za stopalo, izdelane po modelu z minimalno korekcijo ($n=11$) oziroma brez nje ($n=9$), v tretji pa ortoze za stopalo, izdelane po modelu s korekcijo ($n=20$). Za merjenje stopalnih pritiskov med hojo smo uporabili sistem F-Scan. Bolečino v stopalih smo ocenili z bolečinsko podlestvico Indeksa funkcioniranja zaradi težav s stopali. Sposobnosti hoje smo preverili s šestminutnim testom hoje. Preiskave smo opravili ob prvem pregledu, 1 teden po prevzevu ortopedskih čevljev in ortoz za stopalo in po šestih mesecih.

Rezultati:

Stopalni pritiski na bolečih mestih so pri bolnikih z RA statistično značilno večji kot na nebolečih mestih. Z ortozami za stopalo dosežemo pomembno prerazporeditev stopalnih pritiskov, vendar pri tem ni značilnih razlik med posameznimi tipi ortoz. Uporaba ortoz za stopalo značilno zmanjša bolečine v sprednjem delu stopala ($p<0,001$), učinek se sčasoma povečuje. Razlike med posameznimi tipi ortoz so sprva neznačilne, po šestih mesecih se povečajo in postanejo mejno značilne ($p=0,066$). Učinek je največji pri ortozah, izdelanih po modelu z minimalno korekcijo oz. brez nje, ter najmanjši pri placebo ortozah. Sposobnost hoje se ob nošenju ortoz za stopalo (in ortopedskih čevljev) pomembno izboljša ($p<0,001$), vendar brez značilnih razlik med posameznimi tipi ortoz. Bolečina v stopalih pri bolnikih z RA vpliva na rezultat šestminutnega preizkusa hoje. Prehojena razdalja se z zmanjšanjem bolečine v stopalih poveča, korelacija je šibka, vendar značilna ($r = -0,35$; $p < 0,05$).

Sklep:

Z raziskavo nismo dokazali očitnih prednosti ortoz za stopalo, izdelanih po modelu, v primerjavi s placebo ortozami.

Literatura:

1. Hodge MC, Bach TM, Carter GM. Novel award 1st prize paper. Orthotic management of plantar pressure and pain in rheumatoid arthritis. Clin Biomech (Bristol, Avon) 1999; 14(8): 567-75.
2. Conrad KJ, Budiman-Mak E, Roach KE, Hedeker D, Caraballada R, Burks D, et al. Impacts of foot orthoses on pain and disability in rheumatoid arthritis. J Clin Epidemiol 1996; 49(1): 1-7.